

Kulttuuritoimitus, ks.kulttuuri@kainuunsanomat.fi. Fax 08-623 013
Eero Marttinen puh. 08-6166 353, eero.marttinen@kainuunsanomat.fi
Sinikka Viirret puh. 08-6166 352, sinikka.viirret@kainuunsanomat.fi
Osoite: PL 150 87101 KAJAANI

Bullat ja Vaskinova Kaukametsän salissa

Kajaani Sotkamolainen viulisti **Kaisa Bullat** ja paltamolainen pianisti **Elena Vaskinova** konsertoivat Kaukametsän Koutasalissa torstaina klo 19. Konsertissa kuullaan Ludwig van Beethovenin vuonna 1802 säveltämä *Sonaatti pianolle ja viululle Op. 30 nro 3 G-duuri* ja Johannes Brahmsin vuonna 1888 säveltämä *Sonaatti pianolle ja viululle Op.108 nro 3 d-molli*.

Kaisa Bullat on valmistunut Pietarin valtiollisesta Rimski-Korsakovin konservatoriosta musiikin maisteriksi vuonna 1999. Pianisti Elena Vaskinova suorittanut diplomitutkinnon Leningradin valtiollisen konservatorion Petroiskoin toimipaikassa vuonna 1982.

Konserttiin on vapaa pääsy, ohjelma on maksullinen. (KS)

Valoa pimeyteen -puhallinkonsertti

Kajaani Kuhmon ja Kajaanin puhallinorkesterien yhteiskonsertti teemana *Valoa pimeyteen* järjestetään Kajaanissa Kaukametsän salissa tänään keskiviikkona klo 19. Kuhmossa konsertti oli viime sunnuntaina.

Kummallakin orkesterilla on omat ohjelmanumeronsa, mutta konsertin pääpaino on kuitenkin yhteisesityksissä. Iso monikymmenpäinen kokoonpano mahdollistaa ns. suuret sovitukset.

Ohjelmisto koostuu etupäässä kotimaisten säveltäjien tuotannosta. Konsertissa kuullaan mm. Jukka Viitasaaen eksoottinen itämaissävynen *Bosborilaisten marssi*, Erna Tauron ikivihreä *Höstvisa*, Paavo Ranisen *Toreadorin vapaapäivä*, perinteinen *Joululaulusikermä*, Timo Hytösen *Rantalehto-vals*, Eric Claptonin klassikko *Tears in Heaven*.

Kuhmon puhallinorkesteria ja osaa yhteisnumeroista johtaa **Heiki Kalas**, joka on luonut uransa Viron valtion sinfoniaorkesterin soolopasunistina ja Tallinnan musiikkiakatemian vaskiopettajana.

Kajaanin puhallinorkesterin johdossa on pitkänlinjan muusikko, tuubataiteilija **Esa Ronimus**, joka on johtanut orkestreja vaskista jousiin ja sinfoniaorkesteriin.

Kajaanin konsertissa kuullaan myös Kainuun musiikkiopiston ns. C-orkesteria, jota johtaa runsaan orkesterisoittokokemuksen omaava klarinetinsoiton lehtori **Marjo Kaisanlahti**. (KS)

Yllätysnimi pestattiin Potter-filmin ohjaajaksi

Los Angeles Viidennen Harry Potter -elokuvan ohjaajaksi on pestattu yllätysnimi, varsin vähän tunnettu **David Yates**. Brittiläisen ohjaajan valinnasta kertoivat Potter-leffan tuottajat Los Angelesissa maanantaina.

Yatesin tähän asti ainoa pitkä elokuva on nimeltään The Tichborne Claimant.

Yllätysohjaaja saa tehtäväkseen siirtää valkokankaalle kirjan Harry Potter ja Feeniksin kiltä. **J. K. Rowlingin** tarina kuvaa sankarin viidettä lukuvuotta Tylypahkan noitakoulussa.

Filmikäsitöiden tekeminen tekee kirjan pohjalta **Michael Goldenberg**. Elokuvan kuvausten on määrä alkaa ensi vuoden lopulla ja sen on tarkoitus saapua valkokankaalle kesällä 2007. (STT-DPA)

Kuninkaan miehiksi Hopkins, Gandolfini, Penn

Los Angeles Uusi versio Kaikki kuninkaan miehet -filmistä kerää nimekkään näyttelijäkaartin. Pääosaan jo aiemmin pestattu **Sean Penn** saa seurakseen **Anthony Hopkinsin** ja tv:n ”Sopranos-pomon” **James Gandolfinin**.

Mukaan tulevat myös **Jude Law** ja Titanic-tähti **Kate Winslet**.

Elokuvan aiempi versio sai ensi-iltansa vuonna 1949. Filmi kuvaa USA:n etelävaltioiden populistista poliittikkoa. Tarina pohjautuu Louisianan kuvernöörin **Huey Longin** elämään. (STT-DPA)

Quintessence ja Kwan Amnesty-konsertissa

Helsinki Quintessence- ja Kwan-yhtyeet soittavat konsertin naurauhan puolesta. Bändikaksikko esiintyy Club Amnestys-sa Helsingin Tavastialla 9. joulukuuta.

Molemmat yhtyeet ovat juuri julkaisseet uuden albumin. Club Amnesty on osa Joku raja! -kampanjaa. Amnestyn Suomen osasto vaatii kampanjallaan rajoja kodeissa tapahtuvalle väkivallalle.

Kampanja alkaa YK:n päivänä 25. marraskuuta. Samana päivänä käynnistyy verkkoetevotus, jonka allekirjoittamalla voi vaatia pääministeri **Matti Vanhaselta** nykyistä tehokkaampia toimia naisiin kohdistuvan väkivallan estämiseksi Suomessa.

Vetoomuksen voi allekirjoittaa osoitteessa www.amnesty.fi. (STT)

Kajaanin mielenosoitus kulttuurin puolesta

Kansa haluaa osoittaa ulospäin, ettei se alistu kulttuurin alasajoon

JOUKO MARIN

”Ilman kulttuuria täällä on mahdotonta elää hyvää elämää. Haluamme antaa kaikille mahdollisuuden näyttää päättäjille, että kansalaiset eivät halua antautua vaikeuksien edessä.”

Tähän ajatukseen tiivistyi **Nina Vana** joulukuun 10. päiväksi suunnitellun mielenosoituksen tarkoituksen. Dramatisoiduksi tapahtumaksi alustavasti kaavailtu mielenosoitus olisi kolme päivää ennen ensi vuoden talousarviosta päättävää Kajaanin valtuuston kokousta.

Tiistaina pidettiin Kajaanin Taidetalossa spontaani suunnittelukokous mielenosoituksen järjestämisestä. Paikalla oli taidetalossa toimivien lisäksi eri taidealoilla toimivia. Teatterin konkareiden lisäksi oli nuoria taiteen harrastajia ja opettajia.

”Kaupungin virkamiehet ovat jo menettäneet sen myönteisen maineen, jonka kulttuuri on Kajaanielle hankkinut. Meillä tavallisilla ihmisillä on kuitenkin mahdollisuus näyttää muulle maalle, että kulttuuri on edelleen meidän vahvuutemme. Me voitamme, jos sitoudumme.”

Keskustelussa päätettiin perustaa työryhmä valmistele-

maan perjantai-illansuussa tapahtuvaa mielenosoitusta. Teemaksi valittiin hautauskulkueen hiljainen marssi Raatihuoneentorilta kulttuurilaitosten kautta Kaupparitorille.

Perillä hiljaisuus räjähtäisi monivaikutteiseksi ilotteluksi: Kulttuuri ei suostukaan kuolemaan hiljaisesti.

Järjestäjät uskovat, että mielenosoitus saa valtakunnallisen huomion. Kulttuuri- ja taidevaihtokuttajat tullevat tukemaan omin ilmaisin myönteisen kulttuuripolitiikan jatkuvuutta kaupungissa. Ja tuskinpa media jättää tilaisuutta käyttämättä.”

”Vaikka teatterit ja museot ovat näkyvimmin tapetilla, linja koskee koko kulttuurin kenttää”, kuvanveistäjä **Leo Karsikas** sanoi.

Kainuun Ammattiopiston opettaja **Eeva Arffman** sai nuorelta nukketatterilaiselta **Elvira Davidowilta** tukeaa ajatukselle, että nyt on korkeaa aika vaikuttaa päätöksiin yhdessä, yhteisrintamana. Vaaletta lukuun ottamatta tavallisten ihmisten vaikutuskeinot ovat hyvin vähäiset.

”Tähän mielenosoitukseen osallistumiseen pitää saada mar- tala kynnyks.”

Kajaanin kaupunginteatterissa menee parhaillaan Kristian Smedsin jäähyväisnäytelmä, Kainuu-trilogian päätösosa. Harjoituksissa näyttelijä Kari Suhonen sekä valkokankaan takana keskenään neuvottelevat ohjaaja Kristian Smeds (oik.) ja näyttelijä Heikki Törmi.

Lomautukset pudottaisivat pois valtiosuusjärjestelmästä

Kulttuuriministeri Tanja Karpela aikoo viedä köyhien kuntien taidelaitosten ahdingon hallituksen käsittelyyn

SINIKKA VIIRRET

Jos Kajaanin kaupunki pitää kiinni suunnitelmastaan sulkea teatteri ja museot puoleksi vuodeksi kesällä 2005, nämä taidelaitokset – kaupunginteatteri, taidemuseo ja kulttuurihistoriallinen museo – puotavat pois koko valtiosuusjärjestelmästä. Ne eivät pääse siihen takaisin lomautusten jälkeen.

Ylitarkastaja **Katri Santtila** opetusministeriöstä soitti tiistai-aamuna teatterinjohtaja **Iikka Laasoselle** kertoakseen tiedon. Laasosen kysyessä aikarajaa Santtila ei sitä tarkasti antanut, mutta hänen mielestään puoli vuotta on varmasti sellainen.

”Yksinkertaisesti – ei ole laillista osoittaa rahaa sellaiseen toimintaan, jota ei ole olemassa”, kulttuuriministeri **Tanja Karpela** (kesk.) totesi *Kainuun Sanomille* tiistaina.

Karpela kertoi päivän aikana selvitelensä Kajaanin tilannetta. Hän oli saanut tietoa, että lomautusuhan takana on Kajaanin vaikea taloudellinen tilanne, johon on useita syitä. Asukaslu-

JAAKKO AVIKAINEN

”Jos Kajaanin kaupunki päätyi lomautuksiin, sitten ministeri joutuu harkitsemaan sitä, minkälaisia toimenpiteitä tehdään valtiosuuden suhteen”, kulttuuriministeri **Tanja Karpela** sanoi.

ku on laskenut, ikärakenteessa korostuu vanhenevan väestön osuus, työpaikat ovat vähentyneet.

”Tulen kyllä nostamaan tämän asian hallituksessa esille:

millä tavalla, minkälaisin toimenpitein me voidaan turvata kulttuuripalvelut köyhissä kunnissa.”

Jos Kajaanin kaupunginteatterin kiitetty teatteriryhmä hajoaa, se on kulttuuriministerin mielestä ”erittäin surullinen tilanne”.

”Kajaanin kaupunginteatteri on toiminut erinomaisesti. Sehän on kaupungille vetovoimatekijä.”

”Minä näen tilanteen siten, että ei tulisi säästää vetovoimailoista, se kurjistaa entisestään. Silloin säästetään hengiltä veto-voima-alat.”

Ministeri kertoo pelkäävänsä, että juuri Kainuun tyypillisillä alueilla ajetaan alas sellaiset palvelut, jotka ”eivät nauti perustuslain suojaa”.

”Jos kulttuuritoiminta ajetaan alas, se johtaa herkästi kurjistumisen kierteeseen.”

Karpelan mielestä valtio on kyllä tullut teattereita vastaan. Hän muistuttaa, että valtiosuus on vajaat 40 prosenttia henkilötyövuoden hinnasta.

”Myös teatterin omat tulot

JUHANI KARVONEN

Ylitarkastaja **Katri Santtilalla** on omakohtaista tietoa Kajaanin taidelaitoksista ja -yhteisöistä. Hän vieraili Kajaanissa viime toukokuussa.

ovat kasvanee. Olisi hyvä nähdä, että myös kunnat huolehtivat siitä, että niiden osuus on riittävä.”

Karpela huomauttaa, että Kajaanin kaupunginteatteri saa yhden henkilötyövuoden lisää 2005. Se tosin merkitsee teatte-

rille vain 11 000 euroa, joka ei kata edes kustannusten nousua.

Olellaista ministerin mielestä on kuitenkin se, että kulttuuribudjetin kehitykseen on hänen aikanaan saatu positiivinen suunta, mutta ”paljon on tehtävää vielä”.

Kajaanin kaupunginteatteri kasvatti meidät teatterintekijöiksi

Uutinen Kajaanin kaupunginteatterin henkilökunnan lomautuksista ja uhkakuva teatterin toiminnan näivettymisestä kokonaan on hätkähdyttänyt koko teatterikenttää.

Asian valoisana puolena voi nähdä nyt käynnistyvän keskustelun kulttuurin rahoituksesta koko Suomen mittakaavassa: voidaan perustellusti kysyä, onko maamme kattavan kulttuuriverkoston ylläpito mielenkiintoisempaa kuin kaupunkien kulttuuriryhteisöjen harkinnanvaraisista valtion tuesta todelakin kohdistetaan Helsinkiin.

Tästä näkökulmasta on irvokasta, että Kajaanin kaltainen taiteellisen teatterin esimerkki on nyt muuttumassa esimerkiksi muille kaupungille siitä, miten omien teatterien voi tuostaa vaan lomauttaa ja lakkauttaa.

Kajaanin kaupunginteatteri joutui Kristian Smedsin johtajakaudella maakuntateatterille poikkeukselliseen mediamyllytykseen. On kuitenkin mielustettava, ettei teatteritapaus toisensa jälkeen ollut yksin näkemyskellisen johtajan ansiota. Kajaanin kaupunginteatterilla on vuosikausia jatkunut perinnettä uutta etsivänä, taiteellisia riskejä pelkäämättömänä ensemblenä. Saattaa myös olla, ettei mikään toinen teatteri

Keskustelua

olisi Smedsin kaltaisen ehdotoman taiteilijan teatterikäsitystä ryhtynyt hintaa ja hyötyä kyselemättä toteuttamaan.

Kajaanin kaupunginteatterin ensemblen sukupolvelta toiselle siirtyvää sitoutumista työhön, poikkeuksellista kollektiivisuutta ja alati uusista työtavoista kiinnostunutta ilmapiiiriä ei ole rakennettu vasta viime vuosina.

Sinä missä valtakunnallinen media alkoi kuhista vasta nyt, on kainuulainen yleisö tiennyt ja tunustanut oman teatterinsa ominaislaadun ainakin kolmen vuosikymmenen ajan. Tuolloin Kajaanin luotiin työn tekemisen ja yhteisyyden perinne, jossa omaa ja toisen työtä arvostetaan riippumatta siitä, tuoko se yleisön suosiota tai kuuluisuutta. Kajaani sijaitsee metsän keskellä, eikä sinne yleensä tule lähdettyä elämän mittaiseksi ajaksi julkisuushaikuisuudesta.

Kajaanin kaupunginteatteri kasvatti meidät teatterintekijöiksi!

Se on ollut allekirjoittaneille teatteriohjaajille enemmän

kuin pelkkä paikka opiskella ja työskennellä uran alkumetreillä. Se on ollut, kuten lukemattomille muille teatterintekijöille, poikkeuksellinen kasvualusta, työrauhan turvaava laitoksen ja ryhmän väliuoto, ainoa lajissaan. Kajaani on jättänyt meihin kaikkiin siellä käyneisiin lähtemättömän jäljen, me olemme ikuisesti ”Kajaanista kotoisin”. Vastaavaa työhön paneutumista, pyyteetöntymyötä ja ehdoitta antautumista ei joka teatterista löydy, ei ainakaan koko talon läpikäyvässä ilmiönä.

Varmistettakoon, että Kajaanin kaupunginteatteri jatkaa toimintaansa vastakin teattereiden eturintamassa, ja vailla pelkoa tulevaisuudessa tulevista leikkauksista. Olkoon se paikka myös uusille teatterisukupolville kasvaa taiteilijaksi.

Kajaanin kaupunginteatteri jatkakaa toimintaansa vastakin teattereiden eturintamassa, ja vailla pelkoa tulevaisuudessa tulevista leikkauksista. Olkoon se paikka myös uusille teatterisukupolville kasvaa taiteilijaksi.

Mitä muuta Kajaaniilla on kuin teatterinsa?

SAMULI REUNANEN
MIKKO ROIHA
MAARTI RUIKKA

Kirjoittajat ovat teatteriohjaajia.

”Kajaaniilta malttia ja valtiolta tukea”

Teatterialan liitot lähettäneet huolestuneita kirjelmii

SINIKKA VIIRRET

”Kajaanin kaupunginteatterin lomautuspäätös ei ole vain yksi lomautus muiden työelämän lomautusten joukossa. Se on kulttuurikatastrofi.”

Näin kirjoittaa ohjaaja **Kaisa Korhonen**, Suomen Teatteriohjaajien liiton puheenjohtaja, Kajaanin kaupunginhallitukselle ja sivistyslautakunnalle osoittamassaan kirjessä.

Teatterin tragedia on hänestä myös Korhosen tragedia.

”Tällaisia mielettömiä ratkaisuja joudutaan tekemään, kun kansallinen kulttuuri- ja taidepolitiinen ohjelma puuttuu kokonaan.”

Korhosen mukaan Kajaanin kaupunginteatterin kohtalolla on ”mittaamaton symboliarvo”. Hän viittaa ”hauraammissa kantimissa” oleviin muihin maakuntateattereihin, muihin kuoliniskuihin.

”Tällaista tuhoa ei saa päästää tapahtumaan!”

Kajaanin kaupunginhallitukselle ja sivistyslautakunnalle on tullut useita muitakin kannanotoja. Huolestuneita tilanteista ovat myös Suomen Näyttelijä-

liitto, Suomen Teatteri liitto sekä Teatteri- ja Mediatyöntekijät ry. Kajaaniilta toivotaan ”malttia ja rohkeutta tukea omaa hienoa teatteriaan”.

Teatteri liitto pitää suunniteltuja lomautuksia ”kestämättömänä ratkaisuna” ja ”ensimmäisenä merkkinä suomalaisen teatteriverkoston rapautumisesta”.

Eri liitot viittaavat kannanotoissaan valtion teatterituen jälkeensä jääneeseen tuoreen tutkimuksen mukaan teatterien talousosuus on jäänyt jäljessä prosenttia vuodesta 1993 lähtien.

”Toisaalta hallitus korostaa työllisyyden ja aluepolitiikan merkitystä ohjelmassaan”, Teatteriliitto huomauttaa ja sanoo teattereiden tarjoavan erinomaisen keinon toteuttaa näitä tavoitteita.

”Teattereiden kustannuksista noin 70 prosenttia muodostuu palkkakustannuksista. Teatteriverkostonne ulottuu Helsingistä Rovaniemelle ja Raumalta Joensuuhun kattaen näin valtaosan maastamme.”

”Toistaiseksi myös Kajaani on teatteri.”

”Työmiehenä ihmettelen”

SINIKKA VIIRRET
MARIA KALLIOKOSKI

”Minä en sano mitään. En rupea esimiestäni toimenpiteitä arvostelemaan”, **Vesa Kaikkonen** (vas.) aloittaa, kun häneltä uutele kommenttia Kajaania ja muuta Suomea kuohuttavaan kulttuurikeskusteluun, taidelaitosten lomautuksiin.

Kaikkosella on useita rooleja. Kajaanin kaupunginteatterin näyttelijä toimii useissa luottamustehtävissä. Hän on Kajaanin kaupunginvaltuuston varapuheenjohtaja, tuore maakuntavaltuutettu, Oulun läänin taidetoimikunnan puheenjohtaja.

Hän on myös se valtuutettu, joka teki kaupunginvaltuustossa vastaesityksen, kun kaupunginhallitus esitti veronkorotusta. Veroja ei korotettu.

”Minä otan kantaa kansan valitsemana päättäjänä 13. joulukuuta”, Kaikkonen sanoo. Tuolloin Kajaanin kaupunginvaltuusto päättää ensi vuoden talousarviosta.

”Työmiehenä minä ihmettelen sitä, miten toiset voi olla puoli vuotta lomalla ja toiset vain kaksi tai kolme kuukautta. Ja jotkut neljä päivää.”

Henkilökuntaa pienemmäksi

Kajaanin sivistyslautakunnan puheenjohtaja **Aki Räisänen** (vas.) totesi kokouksen jälkeen, että teatterin toiminta on sopeutettava vuoteen 2008 mennessä yhä pienempiin budjetteihin. Käytännössä se merkitsee, että nykyinen noin 50 työntekijän joukko kutistuisi 20–30:een. Lisäksi tilat pitäisi miettiä uudestaan väkeä vähennettäessä.

Varapuheenjohtaja **Pekka Koistisen** (kesk.) mielestä taidelaitosten lomautusesitykset ovat ”oikea linja”. Kun sivistystoimen raami ei riitä, joudutaan tekemään arvovalintoja, eikä lakisääteisiin palveluihin voi koskea.

Entä mitä mieltä Koistinen itse on, haitaako häntä se, jos museot ja teatteri suljetaan puoleksi vuodeksi ja jos se samalla merkitsee teatterin loppua?

”Henkilökohtaisesti se ei juuri haittaisi”, Koistinen sanoo ja kertoo pitävänsä kiinni kirjasto- palveluista.

Tuen ilmauksia teatterille

Viesti Helsingistä:

”Lauantaina kuulumme huikean lomautusuhasta ja kotona Hesarista sain sitten varmistuksen asiaan. Tuo on enemmän kuin pöyristävää. Kajaanin kaupunginteatteri on saavuttanut maineen Suomen teatterikentän uudistajana ja samalla Kajaanin maine kulttuuristävällisenä kaupunkina on vahvistunut. Ja nyt tätä ollaan romuttamassa.

Onko Kajaanin kaupungilla varaa tällaiseen?

Haluako kaupunki tuhoata jotain todella arvokasta? Tuhoata sellaista joka näkyy ja tuntuu Kajaanin lisäksi maakunnassa ja eteläisimmässäkin Suomessa.

Miten ei-kajaanilainen voi saada äänensä kuuluviin? Mitkä on kaupunginvaltuuston yhteystiedot?

Kajaanin herrat tarvitsevat ravistelua ja heti. Tsemppiä teatteriin!”

Viesti Kuhmosta:

”.....Muutenkin toivotan teille kaikille teatterilaisille nyt paljon kipakkaa energiaa ja persikiantamattomuutta.”

On pimeä häpeä, että siinä kaupungissa pidetään palkkaloista johtajia, jotka eivät säästöviimassa pa-rempaan pysty.

Me täällä itäisessä kulttuurikaupungissa seuraamme tapahtumia ihan kalpeina- ja ajamme läpi pimeiden talvi-iltojen teatteriin entistä useammin.”

Viesti Kajaaniasta:

”Voimia teille kaikille jaksaa tässä vaikeassa tilanteessa. Kaikki me ihmettellemme, että miten voi olla mahdollista supistaa sieltä, mikä tuo eniten positiivista julkisuutta Kainuulle.

Lisäksi teatterissa käynti ei vaadi isoja summia, vaan kaikilla on tuloistaan riippumatta mahdollisuus harrastaa tätä kautta kulttuuria. Teatteri on hyvin tärkeä monille kainuulaisille.”